T017 BD VIII 212-Q24-P28 Quán-Kinh Xuất Diệu

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH XUAÁT DIEÄU QUYEÅN 24

Phaåm 28: QUAÙN (Suy xeùt)

Kheùo quaùn xeùt loãi mình Ñeå loãi khoâng baøy ra Ai naáy coù hieàm khích Nhö buïi nheï bay kia. Kheùo quaùn xeùt loãi mình: Ngöôøi ta chæ thaáy loãi xaáu cuûa keû khaùc maø khoâng thaáy loãi xaáu cuûa mình. Cho mình phaûi, cho ngöôøi traùi, gieøm pha laãn nhau, nhö quan Ñieån tröôøng coi vieäc thu luùa thoùc, khen ngôïi coi troïng keû ôû gaàn, coi thöôøng ngöôøi ôû xa, cho neân noùi: Kheùo quaùn xeùt loãi mình, ñeå loãi mình khoâng baøy ra. Ai naáy coù hieàm khích, nhö buïi nheï bay kia.

M Neáu khoe mình khoâng loãi Hai vieäc seõ cuøng ñeán Chæ thaáy ngöôøi laàm loãi Thöôøng coù taâm nguy haïi Nhìn xa khoâng thaáy gaàn. Ngöôøi ta soáng treân ñôøi phaàn nhieàu töï khen ngôïi mình, töï khoe khoang coâng ñöùc mình, ñôøi khoâng ai baèng. Nhöõng vieäc ta thöïc haønh nhö giôùi, vaên, tueä thí laø toân quyù, laø ñaëc bieät, laø khoâng ai saùnh baèng, cho neân noùi: Neáu khoe mình khoâng loãi. Hai vieäc seõ cuøng ñeán: Nhö keû ñaùnh baøi laän, heã keû gian laän thì thaéng, ngöôøi ngay thaúng thì thua. Ngöôøi giöõ haïnh, tu ñöùc cuõng nhö vaäy, laø töï bieát loãi laàm cuûa mình khoâng ñeå ai thaáy, cho neân noùi: Hai vieäc seõ cuøng ñeán. Chæ thaáy ngöôøi laàm loãi, thöôøng coù taâm nguy haïi: Ngöôøi khoâng töï xeùt, chæ thaáy vieäc beân ngoaøi, caùc phaùp baát thieän, nhöõng tai hoïa xaáu aùc, rôi vaøo ñöôøng aùc, khoâng ñeán coõi laønh, gieo khoå ñòa nguïc, ngaï quyû suùc sinh, cho neân noùi: Chæ thaáy ngöôøi laàm loãi, thöôøng coù taâm nguy haïi. Ñaát trôøi caùch bieät nhau, khoâng thaáy phaùp chaân, khoâng thaáy phaùp chaúng phaûi chaân, cho neân noùi: Nhìn xa khoâng thaáy gaàn.

M Bieát theïn, thoï hôn heát Dieàu ham aên bò baét Löïc só khoâng sôï haõi Haïng aáy soáng ngaén nguûi. Bieát theïn laø hôn heát: Ngöôøi ta soáng treân ñôøi naøy, khoâng bieát hoå theïn, khoâng kieâng sôï ñieàu gì, nhö traâu chaïy rong khoâng heà sôï haõi. Ngöôøi ngu ñaàn cuõng gioáng nhö vaäy, hoï

sinh taâm laøm moïi chuyeän khoâng heà sôï haõi, cho neân noùi: Bieát theïn, thoï hôn heát. Dieàu ham aên bò baét: Nhö dieàu bay treân cao, nhöng do ham aên, naøo bieát traùnh neù löôùi baãy. Chuùng sinh cuõng gioáng nhö vaäy, tham ñaém taøi saéc khoâng bieát thoûa maõn, cho neân noùi: Dieàu ham aên bò baét. Löïc só khoâng sôï haõi: Nhö ngöôøi löïc só khoâng bieát sôï haõi, giöõa choán ñoâng ngöôøi muoán laøm gì thì laøm, khoâng ai baèng. Neáu ai ñeán traùch maéng khuyeân can thì taâm lieàn töùc giaän gieát cheát ngöôøi aáy, cho neân noùi: Löïc só khoâng sôï haõi. Haïng aáy soáng ngaén nguûi: Ngöôøi ta soáng treân ñôøi naøy, coù thoùi quen khinh ngöôøi quyù mình. Chæ chaáp vaøo ñieân ñaûo, meâ laàm khoâng tænh ngoä. Xaâm phaïm ñoà ñaïc cuûa Tam baûo, yû mình laøm caøn. Nhöõng haïng ngöôøi aáy, soáng khoâng döøng laâu, cho neân noùi: Haïng aáy soáng ngaén nguûi.

M Bieát theïn, khoâng heát thoï Thöôøng caàu haïnh thanh tònh Oai nghi khoâng thieáu soùt Phaûi xeùt thoï chaân tònh. Bieát theïn khoâng heát thoï: Ngöôøi bieát hoå theïn thì khoâng tha thieát laém ñoái vôùi chuyeän côm aùo, tieàn cuûa coù ñöôïc ñeàu ban boá cho moïi ngöôøi. AÙo thoâ côm dôû, khoâng öa trang söùc. Giöõ thaân soáng taïm qua ngaøy, khoâng mong caàu giaøu sang, cho neân noùi: Bieát theïn khoâng heát thoï. Thöôøng caàu haïnh thanh tònh: Moïi vieäc laøm ñeàu thanh tònh, khoâng gaây ra nhöõng vieäc taø vaïy. Thaân, mieäng, yù khôùp vôùi haïnh voâ thöôïng. Cuõng bieát giöõ gìn söï thanh tònh beân ngoaøi neân noùi ra lôøi gì ñeàu vöøa loøng ngöôøi ñoái dieän, khoâng laøm toån haïi ngöôøi khaùc, cho neân noùi: Thöôøng caàu haïnh thanh tònh. Oai nghi khoâng thieáu soùt: Gom nhieáp caùc giaùc quan, khoâng ñeå rong ruoåi, cho neân noùi: Oai nghi khoâng thieáu soùt. Phaûi xeùt thoï chaân tònh: Moïi haønh ñoäng cöû chæ, noùi naêng, aên uoáng laø ñeå nuoâi maïng soáng, cho neân noùi: Phaûi xeùt thoï chaân tònh.

M Theá gian ñeàu muø toái Coù maét, ít coù tai Baày chim sa vaøo löôùi Sinh thieân coù maáy ai? Theá gian ñeàu muø toái: Nhö keû muø khoâng thaáy hình saéc ñeïp xaáu, cao nguyeân hay ñoàng baèng, chuùng sinh trong theá gian naøy cuõng gioáng nhö theá, hoï bò daâm, noä, si che laáp, khoâng thaáy vieäc laøm thieän aùc, khoâng bieát toát xaáu, cuõng laïi khoâng bieát phaùp döõ, phaùp laønh; yù töï meâ laàm, khoâng mong caàu ñieàu thieän. Cho neân noùi: Theá gian ñeàu muø toái. Coù maét, ít coù tai: Trong kinh Tröôøng A-haøm cheùp: Ñöùc Phaät baûo Phaïm chí Tröôøng Traûo: –Treân ñôøi naøy, raát ít ngöôøi tu thieän. Toùm laïi chuùng sinh taø kieán ñieân ñaûo nhieàu hôn ñaát treân maët ñaát. Khoâng bieát Phaät, khoâng bieát Phaùp, khoâng bieát Tyø-kheo Taêng, khoâng bieát cha meï, cuõng khoâng bieát treân döôùi, cao thaáp, chuùng sinh chaùnh kieán thì ít nhö ñaát dính treân moùng tay. Hieåu bieát duø khoâng sai laàm nhöng nguyeän öôùc khoâng gioáng nhau.

Nhö ngoaïi ñaïo Phaïm chí Ni-kieàn töû xuaát gia hoïc ñaïo, ai cuõng ñeàu cho mình laø cao quyù, saùch vôû khaùc nhau, mong caàu giaûi thoaùt. Hoï chaáp chaët yù ngu meâ neân khoâng ñaït ñöôïc ñaïi ñaïo. Ngöôøi chaùnh kieán khoâng coù bao nhieâu. Cho neân noùi: Coù maét, ít coù tai. Baày chim rôi vaøo löôùi: Nhö ngöôøi thôï saên giaêng löôùi, giöông baãy baét chim. Hoï baét ñöôïc voâ soá loaøi chim thuù, thoaùt khoûi löôùi chæ coù moät, hai con. Chuùng sinh ñöôïc sinh leân coõi trôøi cuõng gioáng nhö vaäy, chæ moät, hai ngöôøi ñöôïc höôûng phöôùc trôøi. Nhö trong kinh Taïp A-haøm coù vieát: Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Chuùng sinh bò ñoïa vaøo ñòa nguïc nhieàu nhö ñaát treân maët ñaát. Heát khoå ñòa nguïc naøy thì sinh qua ñòa nguïc khaùc; ngaï quyû, suùc sinh cuõng gioáng nhö vaäy. Chuùng sinh ñöôïc sinh leân coõi trôøi ít nhö ñaát dính treân moùng tay. Cho neân noùi: Nhö chim sa vaøo löôùi, sinh Thieân coù maáy ai.

M Quaùn suy hao ôû ñôøi Chæ thaáy caùc saéc ñoåi Keû ngu töï buoäc mình Bò meâ toái troùi buoäc, Quaùn suy hao ôû ñôøi, chæ thaáy caùc saéc ñoåi: Ngöôøi ta soáng treân ñôøi söï thay ñoåi coù traêm ngaøn thöù, vieäc laøm khoâng gioáng nhau, theá gian coù ba thöù: 1. Khí theá gian; 2. AÁm theá gian; 3. Chuùng sinh theá gian. Khí theá

gian chæ cho ba ngaøn ñaïi thieân, coõi nöôùc. Chuùng sinh theá gian chæ cho chuùng sinh trong ba coõi, boán caùch sinh, naêm ñöôøng. AÁm theá gian laø saéc aám, voâ saéc aám. Trong ba coõi thì chuù troïng coõi chuùng sinh. Vì sao noùi phaùp suy hao? Suy hao laø do daâm, noä, si laøm suy hao, gioáng nhö nhöõng ngöôøi ñi buoân ñeán phöông xa, gaëp cöôùp boùc, bò cöôùp maát heát tieàn cuûa baùu vaät, caùc loaøi chuùng sinh naøy cuõng gioáng nhö vaäy, bò daâm, noä, si, cöôùp ñoaït heát haøng hoùa tieàn baïc caên laønh. Moïi ngöôøi ñeàu troâng thaáy söï suy hao aáy, coù haèng ngaøn muoân chuùng sinh thoaùt khoûi söï cöôùp boùc aáy, cho neân noùi: Quaùn suy hao ôû ñôøi, chæ thaáy caùc saéc ñoåi. Keû ngu töï buoäc mình, bò meâ toái troùi buoäc: ÔÛ ñôøi coù nhieàu ngöôøi vieäc laøm khaùc nhau, thöôøng bò troùi bôûi hai phöôïc moät laø keát söû phöôïc, hai laø aám phöôïc, do hai thöù naøy troùi buoäc, voâ minh che kín, cho neân khoâng coù khaû naêng vöôït thöù lôùp chöùng quaû, döùt saïch höõu laäu, thaønh voâ laäu. Nhö ngöôøi coù toäi bò giam trong nguïc, khoâng thaáy aùnh saùng maët trôøi maët traêng, caùc loaøi chuùng sinh naøy cuõng gioáng nhö vaäy hoï bò giam haõm trong caên nhaø voâ minh, bò daâm, noä, si troùi buoäc, muoán caàu giaûi thoaùt cuõng khoù ñöôïc, cho neân noùi: Keû ngu töï buoäc mình, bò meâ toái troùi buoäc. Cuõng khoâng thaáy haønh quaùn, cuõng khoâng coù gì cuûa ta, bôûi tính quaùn xeùt neân khoâng thaáy ñöôïc coäi goác coâng ñöùc. Laïi duøng trí bieát taâm ngöôøi khaùc ñeå thoaùt khoûi naïn naøy, nhöng khoâng coù moät caên laønh naøo thì laøm sao thoaùt khoûi ñöôïc. Nhö coù keû rôùt xuoáng haàm xí, bò phaån nhô dính ñaày khaép mình, laïi coù ngöôøi loøng Töø bi thöông xoùt muoán cöùu keû ñoù, beøn tìm choã saïch treân mình ñeå ñöa tay keùo leân, nhöng khaép mình khoâng coøn choã naøo saïch caû, ñaønh phaûi boû ñi. Ngöôøi voâ laäu quaùn xeùt chuùng sinh, tìm xem coù chuùt caên laønh naøo ñeå cöùu vôùt chöõa trò, nhöng xem khaép thì khoâng thaáy coù goác laønh naøo ñeå cöùu chöõa caû. Baäc Thaùnh nhaân töï nghó maø than: “Chao oâi! Toaøn laø nhöõng ngöôøi suy hao!” Toäi naëng

ñeán nhö theá, cho neân noùi: Cuõng khoâng thaáy haønh quaùn, cuõng khoâng coù gì cuûa ta. M Chuùng sinh ñeàu coù ngaõ Bôûi ngaõ sinh tai hoïa Moãi moãi ñeàu khoâng thaáy Bò gai taø kieán ñaâm. Chuùng sinh ñeàu coù ngaõ, bôûi ngaõ sinh tai hoïa: Treân ñôøi naøy coù nhieàu ngöôøi taâm tính ñieân ñaûo, caùc loaøi chuùng sinh do ngaõ taïo taùc, töø ngaõ phaùt sinh. Laïi coù ngöôøi noùi: Do caùi khaùc maø sinh, do caùi khaùc maø coù, cho neân noùi: Chuùng sinh ñeàu coù ngaõ, bôûi ngaõ sinh tai hoïa. Moãi moãi ñeàu khoâng thaáy, bò gai taø kieán ñaâm: “Moãi moãi” laø chæ cho ngoaïi ñaïo Phaïm chí, hoï khoâng suy nghó chaùnh kieán maø tin theo taø kieán ñieân ñaûo, cho neân noùi: Moãi moãi ñeàu khoâng thaáy, bò gai taø kieán ñaâm.

M Quaùn nhaân duyeân gai naøy Bôûi chuùng sinh nhieãm ñaém Ta laøm chaúng cuûa kia Kia laøm chaúng cuûa ta. Quaùn nhaân duyeân gai naøy: Gai ôû ñaây laø gai taø kieán, nhaân duyeân chæ cho ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sinh, coõi ngöôøi. Trôøi vaø ngöôøi moãi coõi khaùc nhau laø bôûi taïo nghieäp khaùc nhau, cho neân noùi: Quaùn nhaân duyeân gai naøy. Bôûi chuùng sinh nhieãm ñaém: Ngoaïi ñaïo dò hoïc ñeâm ngaøy chaêm chuù, voäi vaøng, ñeàu töï cho mình chaân chính, tin theo taø kieán ñieân ñaûo. Khoâng theå buoâng boû ñeå trôû veà ñöôøng chaùnh, cho neân

noùi: Bôûi chuùng sinh nhieãm ñaém. Ta laøm chaúng cuûa kia, kia laøm chaúng cuûa ta: Hoï ñeàu töï cho mình laø chaân chaùnh, cuøng nhau sai laàm, caùc loaïi chuùng sinh ñeàu do ta laøm ta taïo, chaúng phaûi cuûa ngöôøi kia. Laïi töï nghó: “Ngöôøi kia taïo, ngöôøi kia laøm, chaúng phaûi cuûa ta.” Cho neân noùi: Ta laøm chaúng cuûa kia, kia laøm chaúng cuûa ta. M Chuùng sinh bò maïn troùi Nhieãm ñaém vaøo kieâu maïn Bò kieán chaáp meâ laàm Khoâng khoûi bôø sinh töû. Chuùng sinh bò maïn troùi, nhieãm ñaém vaøo kieâu maïn: Ngöôøi noï töï nghó veà taùnh yù mình roài sinh taâm kieâu ngaïo: “Ta laø baäc toái toân, toái thöôïng giöõa moïi ngöôøi. Trong hoï haøng baø con, neáu nhìn veà ruoäng vöôøn, nhaø cöûa, toâi tôù, gia saûn thì khoâng ai baèng ta”, giöõ khö khö taùnh kieâu ngaïo aáy khoâng bao giôø lìa boû, cho neân noùi: Chuùng sinh bò maïn troùi, nhieãm ñaém vaøo kieâu maïn. Bò kieán chaáp meâ laàm, khoâng khoûi bôø sinh töû: Keû chaáp theo thöôøng kieán thì khoâng töông öng vôùi keû chaáp theo ñoaïn dieät kieán, keû chaáp ñoaïn dieät kieán thì khoâng töông öng vôùi keû chaáp theo thöôøng kieán. Caû hai haïng ngöôøi naøy ñeàu khoâng theå ra khoûi sinh töû ñeå ñeán bôø voâ vi, cho neân noùi: Bò kieán chaáp meâ laàm, khoâng khoûi bôø sinh töû.

M Ñaõ kòp vaø seõ kòp Caû hai bò traàn caáu Quen vôùi coäi goác beänh Hoïc nhöõng gì phaûi hoïc. Xeùt nhöõng ngöôøi giöõ giôùi Baäc phaïm haïnh thanh tònh Chaêm soùc ngöôøi ñau oám Ñoù laø coõi bôø meù. Treân theá gian coù nhöõng chuùng sinh taâm taø kieán laãy löøng, tham ñaém vaøo aùi duïc, khoâng theå lìa boû. Khi tu haønh khieát duïc thanh tònh thì hoï khôûi taâm kieâu maïn, khoâng töï söûa ñoåi. Ñoù goïi laø bôø meù thöù hai. Ñoù goïi laø caùc baäc Hieàn taêng theâm caùc ñaém tröôùc. Ñaõ kòp vaø seõ kòp: Loaïi coù thaân hoaëc loaïi khoâng coù thaân, caû hai ñeàu coøn phieàn naõo, moät laø phieàn naõo taø kieán, hai laø phieãn naõo aùi duïc, bò keát söû sai khieán, khoâng theå lìa boû ñöôïc, cho neân noùi: Caû hai ñeàu bò traàn caáu. Quen vôùi coäi goác beänh: Chæ cho ngoaïi ñaïo dò hoïc, hoï luyeän taäp kyõ thuaät laøm cho mình tieán leân. Hoïc nhöõng gì phaûi hoïc: Coù caùc chuùng sinh hoïc caùc kyõ thuaät nhö côõi ngöïa, ñaùnh xe vaø laøm ñaày ñuû voâ soá vieäc. Laøm ñuû nhöõng vieäc aáy môùi ñöôïc giaûi thoaùt, cho neân noùi: Hoïc nhöõng gì phaûi hoïc. Xeùt nhöõng ngöôøi giöõ giôùi: Hoaëc coù Phaïm chí vaâng giöõ giôùi caám; hoaëc coù ngöôøi giöõ giôùi quaï, hoï caát tieáng nhö quaï keâu; hoaëc coù ngöôøi giöõ giôùi chim troïc ñaàu thì luùc naøo hoï cuõng quyø moïp baét chöôùc tieáng keâu cuûa chim troïc ñaàu; hoaëc coù ngöôøi giöõ giôùi nai thì hoï phaùt ra aâm thanh nhö nai. Cho neân noùi: Xeùt nhöõng ngöôøi giöõ giôùi. Baäc phaïm haïnh thanh tònh: Haøng ngoaïi ñaïo dò hoïc kia hoï töï noùi vôùi nhau raèng cöù hai ngöôøi moät tu haønh tònh haïnh thì lieàn ñöôïc giaûi thoaùt, ñeán nôi thanh tònh. Coøn nhö ai thôø löûa, thôø maët trôøi, maët traêng, thôø thaàn chaâu baùu, coû thuoác, y phuïc, cung ñieän, nhaø cöûa thì sau naøy seõ ñöôïc ñeán coõi voâ vi, cho neân noùi goïi laø bôø meù thöù nhaát. Treân theá gian coù chuùng sinh taâm taø kieán laãy löøng, tham ñaém aùi duïc khoâng theå lìa boû. Veà duïc thanh tònh, neáu ngöôøi ngoaøi tu taäp, coù phaïm duïc khoâng loãi. Ñoù goïi laø bôø meù thöù hai. Goïi laø caùc baäc Hieàn taêng theâm caùc ñaém tröôùc, neáu hieåu roõ vieäc naøy thì khoâng coøn bò troâi laên. Ngöôøi coù maét nhìn

xem: Ngöôøi coù maét chæ cho chö Phaät, Theá Toân. Ai coù loøng tin, thì coù khaû naêng quaùn saùt söï troâi laên trong sinh töû khoâng döøng, cho neân noùi: Ngöôøi coù maét nhìn xem. Ai xoùa boû ñöôïc hai beân naøy thì khoâng coøn ñaém nhieãm, khoâng khôûi traàn lao, ñaây goïi laø bôø meù.

M Phaûi quaùn boït treân nöôùc Vaø quaùn ngöïa loùa naéng (giöõa ñoàng) Nhö theá, khoâng quaùn thaân Thì khoâng thaáy thaàn cheát. Phaûi quaùn boït treân nöôùc, vaø quaùn ngöïa loùa naéng: Boït nöôùc kia khoâng toàn taïi laâu. Thuôû xöa, coù naøng coâng chuùa ñöôïc vua cha quyù yeâu, khoâng bao giôø rôøi khoûi taàm maét oâng. Khi aáy, trôøi möa to, bong boùng noåi treân maët nöôùc. Thaáy nhöõng bong boùng aáy coâng

chuùa thích laém. Naøng thöa cuøng vua cha: –Con muoán ñöôïc nhöõng bong boùng treân nöôùc aáy ñeå keát thaønh traøng ñoäi ñaàu. Vua baûo coâng chuùa: –Bong boùng nöôùc khoâng theå giöõ gìn, laøm sao laáy ñöôïc ñeå xoû thaønh traøng? Coâng chuùa thöa: –Neáu khoâng xoû ñöôïc thaønh traøng thì con seõ töï saùt. Nghe coâng chuùa noùi vaäy, nhaø vua lieàn vôøi caùc tay thôï gioûi ñeán baûo: –Caùc khanh laø tay thôï gioûi, khoâng chuyeän gì khoâng laøm ñöôïc. Vaäy thì haõy mau mau laáy bong boùng nöôùc xoû thaønh traøng cho con gaùi ta ñeo. Neáu khoâng laøm ñöôïc thì caùc ngöôi seõ bò cheùm ñaàu. Ngöôøi thôï lieàn thöa vua: –Chuùng toâi khoâng theå laáy bong boùng ñeå xoû thaønh traøng ñöôïc. Nhöng trong soá ñoù, coù moät ngöôøi thôï giaø töï noùi mình coù khaû naêng laøm chuyeän aáy, oâng lieàn böôùc ñeán thöa vua: –Thaàn coù theå laáy bong boùng nöôùc ñeå xoû thaønh traøng cho beä haï. Vua nghe vaäy möøng rôõ, goïi coâng chuùa ñeán baûo: –Hieän giôø, coù moät ngöôøi coù khaû naêng xoû xaâu bong boùng nöôùc cho con, con haõy töï ñeán xem. Coâng chuùa nghe lôøi vua ra ngoaøi ñeå xem. Khi aáy, ngöôøi thôï giaø beøn thöa vôùi coâng chuùa: –Toâi voán khoâng phaân bieät ñöôïc bong boùng naøo toát, bong boùng naøo xaáu. Cuùi mong coâng chuùa haõy töï mình choïn laáy roài ñöa toâi, toâi seõ xoû thaønh xaâu cho. Coâng chuùa lieàn ñöa tay vôùt bong boùng, nhöng heã vöøa vôùt laø bong boùng beå ngay, khoâng vôùt ñöôïc caùi naøo. Cöù vôùt nhö vaäy caû ngaøy vaãn khoâng ñöôïc caùi naøo. Coâng chuùa moûi meät, boû ñi, ñeán thöa vôùi vua cha: –Bong boùng giaû doái khoâng toàn taïi laâu, thoâi cha haõy xoû cho con xaâu vaøng roøng, suoát ngaøy ñeâm khoâng bao giôø heùo taøn. Bong boùng nöôùc laøm meâ laàm maét ngöôøi, duø coù hình chaát nhöng vöøa sinh thì lieàn dieät, döông dieäm, ngöïa loùa naéng cuõng gioáng nhö vaäy. Con ngöôøi khaùt voïng aùi duïc, meät nhoïc roài boû maïng. Thaân ngöôøi luoáng doái, vui ít, khoå nhieàu, laø phaùp bò tieâu dieät, khoâng toàn taïi laâu daøi, ñoåi ñôøi bieán ñoäng treân ñôøi naøo coù bao laâu, roài cuõng bò thaàn cheát doøm ngoù? Cho neân noùi: Phaûi quaùn boït treân nöôùc vaø quaùn ngöïa loùa naéng, nhö theá khoâng quaùn thaân thì khoâng thaáy thaàn cheát.

M
Phaûi quaùn boït treân nöôùc
Vaø quaùn ngöïa loùa naéng

Nhö theá, khoâng quaùn ñôøi
Thì khoâng thaáy thaàn cheát.
Khoâng quaùn ñôøi: Thaân naêm aám laãy löøng, khoâng toàn taïi laâu maø seõ bò hoaïi dieät. Neáu ai dieät ñöôïc thaân naêm aám naøy thì khoâng gaëp thaàn cheát.
M Nhö vaäy, phaûi quaùn thaân Nhö xe vua nhieàu maøu

Keû ngu raát ñaém nhieãm Ngöôøi laønh muoán laùnh xa. Nhö vaäy, phaûi quaùn thaân, nhö xe vua nhieàu maøu: Nhö xe vua ñi coù toâ veõ nhieàu maøu, tuy coù hình saéc nhöng khoâng beàn chaéc, khoâng theå chôû naëng ñöôïc, cho neân noùi: Nhö vaäy, phaûi quaùn thaân, nhö xe vua nhieàu maøu. Keû ngu raát ñaém nhieãm, ngöôøi laønh muoán laùnh xa: Keû ngu tham ñaém thaân naøy, coøn ngöôøi trí thì xaû boû ñi nhö boû phaân dô, cho neân noùi: Keû ngu raát ñaém nhieãm, ngöôøi laønh muoán laùnh xa. M Nhö vaäy, neân quaùn thaân Nhö xe vua nhieàu maøu Keû ngu raát ñaém nhieãm Ngöôøi trí thì xa lìa. Ngöôøi trí bieát coù dao ñoäng neân taâm khoâng öa thích, yù thöôøng muoán xa lìa nhö traùnh xa hoûa tai, cho neân noùi: Ngöôøi trí thì xa lìa.

M Nhö vaäy, neân quaùn thaân Bieát nguyeân nhaân gaây beänh Beänh, ôû chung keû ngu Ñaâu ñaùng ñeå nöông caäy? Ngöôøi ta sinh ra töø baøo thai laø do nhaân duyeân ñôøi tröôùc, coù ngöôøi nhieàu beänh, coù ngöôøi ít beänh, hình töôùng toát xaáu khaùc nhau, cho neân noùi: Nhö vaäy, neân quaùn thaân, bieát nguyeân nhaân gaây beänh, beänh ôû chung keû ngu, ñaâu ñaùng ñeå nöông caäy.

M Neân quaùn hình töôïng veõ Toùc xanh ngoïc Ma-ni Keû ngu duyeân theo ñoù Khoâng caàu ñeán bôø kia. Neân quaùn hình töôïng veõ, toùc xanh nhö ngoïc Ma-ni: Duøng caùc chaát thôm goäi toùc. Muøi thôm goäi toùc bay xa, cho neân noùi: Neân quaùn hình töôïng veõ, toùc xanh nhö ngoïc Ma- ni. Keû ngu maõi quyeán luyeán, khoâng caàu ñeán bôø kia: Keû ngu bò troùi buoäc, khoâng theå xa lìa ñöôïc, khoâng coù phöông tieän kheùo leùo naøo ñeå ñeán bôø beân kia. Bôø beân kia laø Nieát-baøn döùt heát phieàn naõo, cho neân noùi: Keû ngu maõi quyeán luyeán, khoâng caàu ñeán bôø kia.

M
Neân quaùn hình töôïng veõ
Toùc xanh ngoïc Ma-ni
Keû ngu duyeân theo ñoù
Ngöôøi trí laïi nhaøm chaùn.
Ngöôøi coù trí tueä phaân bieät quan saùt tinh vi, suy nghó tính löôøng, khoâng khôûi taâm ñaém nhieãm, cho neân noùi: Ngöôøi trí laïi nhaøm chaùn.
M Göôïng duøng maøu veõ hình Trang ñieåm thaân dô xaáu Keû ngu baùm vaøo ñoù Khoâng chòu caàu töï ñoä. Thuôû xöa, coù moät ngöôøi giaøu coù, nhieàu taøi saûn vaät baùu. OÂng tröôûng giaû töï nghó: “Caùc Ñaïo nhaân tuoåi coøn treû, tình duïc chöa döùt, nay ta neân thænh caùc vò aáy ñeán nhaø, sai caùc coâ gaùi daâng ñoà cuùng döôøng. Neáu ai coù duïc tình laø ta bieát ngay.” OÂng lieàn tôùi chuøa thænh

caùc ñaïo só tuoåi treû ñeán nhaø tröôûng giaû. Caùc coâ gaùi trang ñieåm, maëc aùo môùi ñeàu ra leã baùi, khôûi taâm cung kính. Khi aáy, coù vò La-haùn ñaõ chöùng ñöôïc saùu thöù thaàn thoâng bieát söï vieäc aáy, ngaøi lieàn hoùa thaønh moät ngöôøi cheát, xöông coát maùu thòt tan bieán heát, ñaàu laâu, tay chaân moãi nôi moät moùn. Khi aáy vò La-haùn baûo caùc thaày Tyø-kheo: –Caùc thaày phaûi chuyeân taâm caàu giaûi thoaùt. Chôù nhìn nöõ saéc, chôù khôûi taâm dô baån. Khi aáy, vò tröôûng giaû thaáy ñieàm laï kia, khen laø vieäc chöa töøng coù, trong taâm töï traùch, bieát vieäc mình laøm laø sai quaáy, oâng beøn gieo naêm voùc saùt ñaát, xin saùm hoái: –Hoâm nay con môùi bieát phaùp nhieäm maàu. Coøn caùc coâ gaùi thì hoå theïn lieàn chaïy veà nhaø. Khi aáy vò La-haùn baûo vò tröôûng giaû: –Phaät phaùp saâu roäng meânh moâng khoâng bôø beán, ngaøy nay oâng ñem trí löôïng cuûa phaøm phu maø ño löôøng baäc Thaùnh, ñoù laø ñieàu khoâng ñuùng lyù, khaùc gì laáy cuïc ñaát maø so saùnh vôùi nuùi Tu-di, laáy thaêng maø muoán ñong löôøng nöôùc bieån. Luùc baáy giôø, vò Tyø-kheo lieàn noùi baøi keä naøy: Göôïng duøng maøu veõ hình Trang ñieåm thaân nhô xaáu Keû ngu baùm vaøo ñoù Khoâng töï caàu ñoä thoaùt. Chaûi toùc reõ taùm phaàn Maét laønh, tai ñeo ngoïc Keû ngu bò ñaém nhieãm Khoâng töï caàu ñoä thoaùt. Noùi hai baøi keä xong, thaày Tyø-kheo ñöùng daäy ra ñi. Luùc aáy vò tröôûng giaû vaø caùc coâ gaùi kia taâm laønh töï phaùt sinh, cung kính Tam baûo, sau naøy moãi vò ñeàu thaønh töïu daáu ñaïo.

M Ñaém meâ duïc, nhieãm duïc Khoâng roõ keát söû baùm Khoâng cho khôûi keát söû Phaûi loäi doøng duïc höõu. Ñaém meâ duïc, nhieãm duïc: ÔÛ ñôøi, moïi ngöôøi ñeàu coù chí höôùng khaùc nhau. Coù ngöôøi nheï veà aùi duïc, coù ngöôøi naëng veà aùi duïc. Ai naëng veà aùi duïc thì khoâng ñaït ñöôïc phaùp cuûa baäc Thaùnh hieàn, cho neân noùi: Ñaém meâ duïc, nhieãm duïc. Khoâng roõ keát söû baùm: Caùc taâm lyù tham ganh, boûn seûn, laø beänh naëng nhaát trong caùc thöù beänh. Noù vaøo saâu trong xöông tuûy, khoâng thaày thuoác naøo chöõa ñöôïc. Chaát chöùa taøi saûn öùc muoân nhöng khoâng chòu boá thí, khi cheát khoâng mang theo ñöôïc moät ñoàng tieàn. Neáu ai tu haønh maø coøn tham lam, ganh tî thì thaân khoâng coù oai thaàn, chòu caûnh ngheøo

naøn, baø con hoï haøng khoâng hoøa thuaän, bò moïi ngöôøi khinh thöôøng, cho neân noùi: Khoâng roõ keát söû baùm. Khoâng cho khôûi keát söû, phaûi loäi doøng duïc höõu: Doøng nöôùc duïc coù boán thöù, vôùi moãi vieäc khaùc nhau, boán thöù aáy laø gì? Doøng nöôùc aùi duïc (duïc löu). Doøng nöôùc höõu laäu (höõu löu). Doøng nöôùc voâ minh (voâ minh löu). Doøng nöôùc kieán chaáp (kieán löu). Caùc loaøi chuùng sinh chìm ñaém trong sinh töû ñeàu do boán doøng nöôùc naøy nhaän chìm. Vì khoâng theå loäi qua boán doøng nöôùc keát söû naøy cho neân cöù maõi troâi laên trong naêm ñöôøng, cho neân noùi: Khoâng cho khôûi keát söû, phaûi loäi doøng duïc höõu.

M Treân taát caû voâ duïc Phaûi xeùt ñaïi quaùn naøy Nhö theá coù giaûi thoaùt Cho ai chöa ñöôïc ñoä. Treân taát caû voâ duïc: Treân laø coõi Saéc, coõi Voâ saéc. Duïc laø coõi Duïc. Ñoái vôùi ba coõi naøy khoâng coøn ba ñoäc, neân ôû trong ñoù ñöôïc giaûi

thoaùt haún, cho neân noùi: Treân taát caû voâ duïc. Phaûi xeùt ñaïi quaùn naøy: Ngöôøi voâ duïc laø ñeä töû baäc nhaát cuûa Phaät. Ñöùc Phaät coù boán haïng ñeä töû maø A-la-haùn laø hôn heát, ñaùng toân, ñaùng quyù, khoâng coù ai hôn, cho neân noùi: Phaûi xeùt ñaïi quaùn naøy. Nhö theá coù giaûi thoaùt: Baäc Thaùnh tu haønh khoâng phaûi vì mình, ñöôïc töï taïi ñoái vôùi boán keát söû, khoâng dính maéc vaøo haønh vi cuûa thaân, mieäng, cho neân noùi: Nhö theá coù giaûi thoaùt. Cho ai chöa ñöôïc ñoä: Töø xöa ñaõ traûi qua tai naïn sinh töû chöa ñöôïc ñoä thoaùt, nay phaûi tìm caùch vöôït ra ba coõi, khoâng coøn thoï thaân boán ñaïi nöõa, cho neân noùi: Cho ai chöa ñöôïc ñoä.

M Khoâng phaûi vöôøn, thoaùt vöôøn Thoaùt khoûi laïi voâ vöôøn Phaûi quaùn saùt ngöôøi naøy Thoaùt buoäc laïi bò buoäc. Thuoû xöa, Ñöùc Phaät ngöï trong vöôøn Ni-caâu-loaïi, thuoäc nöôùc Thích-xí-söu-ca-duy- la-kieät. Khi aáy, ñaõ ñeán giôø, Ñöùc Theá Toân ñaép y oâm baùt cuøng thò giaû A-nan ñi vaøo thaønh Ca-duy-la-kieät khaát thöïc. Khi aáy chaøng trai Nan-ñaø ñang ñöùng treân laàu cao, töø xa troâng thaáy Ñöùc Theá Toân vaøo thaønh khaát thöïc, chaøng lieàn voäi xuoáng laàu, ñeán choã Phaät, leã laïy saùt chaân Phaät, baïch: –Nhö Lai sinh töø giai caáp giaøu sang ôû vuøng kinh thaønh, roài seõ leân ngoâi Chuyeån luaân thaùnh vöông, vì sao töï laøm nhuïc mình baèng caùch oâm baùt ñi khaát thöïc nhö vaäy? Khi aáy, Nan-ñaø laáy bình baùt cuûa Nhö Lai ñem vaøo thaønh ñeå nhöõng moùn aên ngon. Sau khi thaáy Nan-ñaø vaøo nhaø, Ñöùc Phaät lieàn baûo Toân giaû A-nan: –Nay Ta ñi veà phía vöôøn Ni-caâu-loaïi. Nan-ñaø trôû ra thì chôù nhaän laïi bình baùt. OÂng haõy noùi vôùi Nan-ñaø raèng: Chính Nan-ñaø phaûi ñem baùt ñeán taän choã Nhö Lai.

Nan-ñaø nghe Toân giaû noùi laïi nhö vaäy neân phaûi ñi theo sau maø giao baùt. Vôï Nan-ñaø chaïy theo sau noùi vôùi: –Haõy mau trôû veà sôùm ñeå aên côm, chôù ñi laâu. Nan-ñaø ñi khoâng bao laâu, ngöôøi vôï coøn sai ngöôøi ñöa thö laø xong thì veà ngay chôù ôû laâu. Sôû dó tròmh troïng nhö vaäy laø coâ sôï Nan-ñaø boû nhaø ñi xuaát gia. Nan-ñaø oâm baùt ñeán choã Theá Toân, hai tay daâng bình baùt leân cho Theá Toân: –Cuùi xin Ngaøi nhaän laõnh, baây giôø con muoán trôû veà nhaø. Ñöùc Phaät baûo Nan-ñaø: –Ngöôi ñaõ ñeán ñaây, thì baây giôø neân xa gia ñình, caïo boû raâu toùc, maëc ba phaùp y. Côù sao laïi töø choái maø muoán trôû veà nhaø? Khi aáy Nhö Lai duøng naêng löïc oai thaàn baét buoäc Nan-ñaø phaûi xuaát gia hoïc ñaïo, nhoát trong tónh thaát, khoâng trôû veà nhaø. Nhö vaäy, traûi qua bao thaùng ngaøy, theo thöù lôùp ñeán phieân tröïc, baây giôø laø ñeán phieân Nan-ñaø. Nghe vaäy, trong taâm Nan-ñaø vui möøng: “Nay ñeán phieân ta tröïc, söï vieäc ñöôïc thong dong. Nhaân luùc roãi vieäc naøy ta neân troán veà nhaø.” Roài phieân tröïc ñeán, Nan-ñaø lo muùc nöôùc, queùt ñaát, ñaâu ñoù ñeàu xong heát. Khi aáy, Thieân thaàn theo che chôû Nan-ñaø laøm cho nöôùc muùc ñaày töï nhieân ñoå traøn heát ra ñaát, coû raùc laïi moïc lan nhanh, caùc cöûa ñang ñoùng boãng nhieân môû toang ra heát. Nan-ñaø thaàm nghó: “Ta thuoäc gia caáp vöông giaû, taøi saûn vaät baùu nhieàu khoâng thieáu chi. Nay ta cöù troán veà nhaø, neáu coù maát maùt thöù gì thì ta seõ ñeàn sau, baây giôø ta neân leûn theo ñöôøng taét, vì caäp theo ñöôøng lôùn coù theå gaëp Nhö Lai.” Nghó roài, Nan-ñaø côûi ba phaùp y, maëc y phuïc theá tuïc voäi vaõ ñi nhanh. Ñi

chöa bao laâu thì gaëp Nhö Lai ñi laïi ngöôïc chieàu. Vöøa troâng thaáy, Nan-ñaø voäi chaïy nuùp sau caây to ñeå giaáu mình. Nhö Lai duøng naêng löïc thaàn thoâng khieán caây noï ñöùng sau Nan-ñaø. Nan-ñaø chaïy quanh kieám nôi aån nuùp nhöng khoâng coù. Khi aáy Ñöùc Theá Toân laïi duøng naêng löïc thaàn thoâng nhoå caây ñaïi thoï treo lô löûng treân hö khoâng. Nan-ñaø nuùp vaøo reã caây che mình. Nhö Lai lieàn ñeán tröôùc maët Nan-ñaø hoûi: –Coù vieäc gì Nan-ñaø ñeán ñaây vaäy? Nan-ñaø xaáu hoå khoâng ñaùp. Nhö Lai hoûi Nan-ñaø hai ba laàn: –OÂng muoán ñi ñaâu, sao im laëng khoâng noùi? Baáy giôø Nan-ñaø môùi noùi: –Muoán veà nhaø thaêm vôï. Ñöùc Phaät baûo Nan-ñaø: –Ngöôøi hoïc ñaïo nhöng taâm khoâng chuyeân nhaát, taâm aùi duïc tham ñaém, khoâng nghó ñeán hoïa bò thieâu thaân ôû ñôøi sau. Khi aáy, Ñöùc Theá Toân lieàn noùi baøi keä: Khoâng phaûi vöôøn, thoaùt vöôøn Thoaùt khoûi laïi voâ vöôøn Phaûi quaùn saùt ngöôøi naøy Thoaùt buoäc laïi bò buoäc. Giôø ñaây, Ta daãn oâng leân coõi trôøi daïo chôi, oâng neân töï chuyeân taâm, chôù coù lo sôï. Khi aáy, Ñöùc Theá Toân duøng naêng löïc thaàn tuùc, naém tay Nan-ñaø bay leân coõi trôøi. Troâng thaáy moät cung ñieän baèng baûy thöù baùu vaøng baïc traûi ñaày, ngoïc nöõ haàu hai nhieàu khoâng tính keå, chæ thuaàn laø nöõ, khoâng coù ngöôøi nam, hoï cuõng khoâng coù choàng, khi aáy Nan-ñaø baïch Phaät: –Taïi sao cung ñieän coõi trôøi naøy ñaày vui söôùng khoâng ñaâu saùnh baèng, ñieän ñöôøng

baèng baûy chaát baùu, ñaøn troáng kyõ nhaïc reo vang, vui thuù chöa heà thaáy töø tröôùc ñeán giôø, nhöng sao Thieân nöõ ôû ñaây laïi khoâng coù choàng? Cuùi mong Theá Toân giaûi ñaùp cho thaéc maéc cuûa con. Ñöùc Theá Toân baûo Nan-ñaø: –OÂng haõy ñeán ñoù hoûi söï thaät, caùc Thieân nöõ seõ noùi cho oâng nghe. Nan-ñaø vaâng lôøi Ñöùc Phaät daïy lieàn ñeán choã cung ñieän kia, tình thaät hoûi caùc Thieân nöõ: –Thieân nöõ quyù coâ töï nhieân höôûng phöôùc, vôùi ñieän ñöôøng baèng baûy chaát baùu, vui chôi naêm thöù aâm nhaïc, chaúng hay choàng quyù coâ hieän ñang ôû ñaâu? Caùc Thieân nöõ ñaùp: –Ngaøi khoâng bieát sao? ÔÛ coõi Dieâm-phuø-lôïi, thaønh Ca-duy-la-kieät, coù ngöôøi em cuøng cha cuûa Ñöùc Phaät Thích-ca teân laø Nan-ñaø, sau khi cheát seõ sinh leân coõi trôøi naøy. Ngöôøi aáy laø choàng cuûa chuùng toâi. Nghe vaäy, Nan-ñaø möøng thaàm, ngöôøi maø Thieân nöõ noùi chính laø ta roài. Nan-ñaø lieàn trôû veà choã Phaät, baïch heát vieäc aáy leân Ñöùc Theá Toân: –Baïch Ñöùc Theá Toân, caùc cung ñieän naøy vaø ngoïc nöõ haàu hai ñeàu laø cuûa con heát. Ñöùc Phaät baûo Nan-ñaø: –Ngöôi phaûi mau tu phaïm haïnh thì khoâng bao laâu seõ sinh leân ñaây höôûng phöôùc töï nhieân. Khi aáy Ñöùc Theá Toân duøng naêng löïc thaàn tuùc, tay daét Nan-ñaø xuoáng daïo chôi ôû ñòa nguïc. Ñi ngang qua nuùi Thieát vi, thaáy coù moät con khæ caùi muø, Ñöùc Phaät baûo Nan-ñaø raèng: –Naøng Toân-ñaø-lôïi vôï ngöôi coù gioáng con khæ caùi muø naøy chaêng? Nan-ñaø baïch Phaät: –Thoâi, thoâi! Xin Theá Toân chôù noùi lôøi aáy, ñaâu theå saùnh con khæ muø naøy vôùi naøng ñöôïc? Bôûi Toân-ñaø-lôïi laø coâ gaùi ñeïp nhaát trong caùc coâ gaùi ñeïp, saùu möôi boán ngheà khoâng ngheà naøo naøng khoâng bieát. Ñöùc Theá Toân baûo Nan-ñaø: –So saùnh con khæ caùi muø naøy vôùi Toân-ñaø-lôïi, roài so saùnh Toân-ñaø-lôïi vôùi caùc Thieân nöõ thì caùch xa nhau ngaøn muoân laàn, khoâng theå duøng thí duï ñeå so saùnh. Roài Ñöùc Phaät daét Nan-ñaø ñeán ñòa

nguïc, chæ cho oâng thaáy bao nhieâu caûnh khoå ñau, naøo tra khaûo ñaùnh ñaäp baèng roi gaäy, chaát ñoäc, nhieàu khoâng theå tính keå. Coù taùm ñòa nguïc lôùn nung naáu ngöôøi toäi. Moãi ñòa nguïc lôùn coù möôøi saùu ngaên nhoû bao quanh. Nuùi dao, röøng kieám, xe löûa, loø than, ñoát nöôùng, chöng naáu khoå ñau khoù coù theå noùi heát. Coù moät caùi vaïc lôùn, nguïc toát ñöùng chung quanh, löûa chaùy phöøng phöøng, nöôùc soâi suøng suïc, nhöng khoâng thaáy ngöôøi toäi naøo. Nan-ñaø baïch Phaät: –Baïch Ñöùc Theá Toân, chaúng hay vì sao ôû caùc ñòa nguïc kia ñeàu coù ngöôøi toäi, coøn trong caùi vaïc to naøy, laïi khoâng thaáy ngöôøi toäi? Ñöùc Phaät baûo Nan-ñaø: –OÂng haõy töï ñeán ñoù hoûi caùc nguïc toát, hoï seõ noùi cho oâng nghe lyù do. Nan-ñaø vaâng lôøi Phaät daïy, lieàn ñeán hoûi nguïc toát: –Vì sao trong caùi vaïc naøy khoâng ngöôøi toäi? Nguïc toát ñaùp: –ÔÛ coõi Dieâm-phuø-lôïi, con vua Chaân Tònh ñaõ ñaéc ñaïo, ngöôøi em cuøng cha vôùi Ngaøi teân laø Nan-ñaø, laø ngöôøi buoâng lung, ham meâ daâm duïc. Töï yû mình giaøu coù, khinh cheâ moïi

ngöôøi. Sau khi y cheát seõ bò ñoïa vaøo vaïc to naøy, traûi qua nhieàu kieáp môùi thoaùt khoûi. OÂng neân bieát vieäc aáy laø nhö vaäy. Nghe vaäy, Nan-ñaø noåi oác khaép mình, toaøn thaân run raåy, maët bieán saéc. Nan-ñaø ñeán choã Phaät, baïch: –Cuùi mong Ñaáng Thieân Nhaân Sö che chôû ba coõi, nay con thaáy vieäc aáy, loøng raát kinh sôï. Nan-ñaø lieàn ôû tröôùc Phaät noùi baøi keä: Nay boû ngoâi coõi trôøi Khoâng taïo goác sinh töû Mong khoûi khoå ñòa nguïc Xin noùi Nieát-baøn laëng. Khi aáy Ñöùc Theá Toân daàn daàn noùi phaùp maàu cho Nan-ñaø nghe, haõy soáng ñôøi voâ vi, seõ ñeán ñöôïc ñaïo traøng.

M AÙo xanh, che loïng traéng Nhaø vua ngoài moät xe Thaáy ngöôøi heát buïi nhô Thoaùt haún caùc troùi buoäc. Nhieàu ngöôøi caàu töï quy Thaàn soâng, nuùi, coû, caây Vöôøn hoa vaø ñình thaàn Mong thoaùt caùc khoå naïn. Ngöôøi coù taâm lo sôï thì yù meâ khoâng tænh bieát. Gaëp chuyeän thì cuùng kieán van xin, khoâng bieát ñaâu laø thaät giaû. Thuôû xöa, ôû nöôùc Nguyeät Chi, coù vò vua teân AÙc Thieåu, caû thieân haï ñeàu quy phuïc oâng. Maãu haäu daïy vua: –Neáu con gaëp hieåm naïn laâm nguy thì caån thaän, chôù ñi vaøo phía traùi ngoâi chuøa. Phaûi nhôù ñi vaøo ôû phía tay phaûi, haõy caån thaän, chôù traùi lôøi meï daïy. Khi aáy, vua AÙc Thieåu daãn binh chuùng ñi ñaùnh thaønh Thuaàn Taây. Chính tay vua caàm göôm gieát ba öùc ngöôøi, chöa tôùi boán öùc ngöôøi, trong khi quy ñònh laø phaûi ñuû naêm öùc ngöôøi. Sau ñoù, vua thua traän, phaûi côõi voi chaïy troán. Chôït troâng thaáy böùc hình Phaät, oâng nhôù lôøi meï daïy, beøn quaøy voi ñi voøng phía tay phaûi. Quaân ñöch thaáy vaäy lieàn ruùt veà nöôùc. Thaáy giaëc lui, vua lieàn ñuoåi theo saùt, phaù ñöôïc giaëc, trôû veà. Nhôù lôøi Phaät daïy, vua lieàn quy y Phaät, laø Baäc Toân Quyù, laø Baäc Cao Thöôïng khoâng ai saùnh baèng, neáu ta khoâng ñi theo phía tay phaûi thì laøm sao phaù ñöôïc giaëc, cho neân noùi: Nhieàu ngöôøi caàu töï quy, thaàn soâng, nuùi, coû caây, vöôøn hoa vaø ñeàn thaàn, mong thoaùt caùc khoå naïn.

M
Ñoù chaúng quy y thöôïng
Thì chaúng ñöôïc lôïi laønh

Neáu coù ngöôøi quy y
Khoâng thoaùt taát caû khoå.
Neáu ai quy y Phaät
Quy y Phaùp vaø Taêng
Tu taäp phaùp Töù ñeá Thaáy bieát vôùi trí tueä. Nhaân khoå, duyeân khoå sinh Neân vöôït goác khoå naøy Taùm phaåm ñaïo Thaùnh hieàn Döùt heát, ñöôïc cam loä. Ñoù laø quy y thöôïng Thì seõ ñöôïc lôïi laønh Neáu coù ngöôøi quy y Ñöôïc thoaùt taát caû khoå. Ngöôøi tu haønh chæ coù tín vaø giôùi. Khi goác tin ñaõ coù thì khoâng huûy phaù giôùi luaät. Neáu ai quy y Tam baûo thì moïi nguyeän ñeàu thaønh töïu, ñöôïc trôøi, ngöôøi cuùng döôøng, töï chöùng ñöôïc ñaïo, höôûng phöôùc nhieàu kieáp. Ai khoâng coù nôi nöông töïa thì gioáng nhö caây khoâng coù goác. Neáu coù nôi nöông töïa thì moïi vieäc ñeàu keát quaû.

M Quaùn, ñaõ quaùn, seõ quaùn Khoâng quaùn thì neân quaùn Ñaõ quaùn laïi quaùn nöõa Quaùn roài khoâng quaùn nöõa. Quaùn laø boán leõ chaéc thaät chaân nhö: Khoå, Taäp, Dieät, Ñaïo. Ngöôøi tu haønh phaûi quaùn boán leõ chaéc thaät chaân nhö: Khoå, Taäp, Dieät, Ñaïo. Quaùn laø hieän taïi, ñaõ quaùn laø quaù khöù, seõ quaùn laø vò lai, sinh khôûi traàn lao ñeàu do ba ñôøi, troâi laên trong sinh töû, khoâng chöùng ñöôïc ñaïo, cho neân noùi: Quaùn, ñaõ quaùn, seõ quaùn. Khoâng quaùn thì neân quaùn: Khoâng quaùn laø khoâng thaáy Khoå, Taäp, Dieät, Ñaïo. Nhö vaäy, phaûi quaùn thaät kyõ, xeùt thaät saâu, bieát moät caùch raïch roøi. Töø ñoù, khoâng coøn thaáy boán leõ chaéc thaät chaân nhö: Khoå, Taäp, Dieät, Ñaïo, cho neân noùi: Khoâng quaùn thì neân quaùn. Ñaõ quaùn laïi quaùn nöõa: Tin töôûng vaø phaân bieät Khoå, Taäp, Dieät, Ñaïo. Moãi moùn ñeàu suy nghó, nghieân cöùu yù nghóa cuûa noù. Quaùn roài khoâng quaùn nöõa: Ñaõ quaùn ñaõ bieát, khoâng coøn suy nghó nöõa, cho neân noùi: Khoâng quaùn thì neân quaùn, quaùn roài khoâng quaùn nöõa.

M Quaùn roài laïi quaùn nöõa Phaân bieät baûn tính noù Tính laáy ngaøy laøm ñeâm Thaân baùu hoaïi, khoâng laâu. Quaùn roài laïi quaùn nöõa: Quaùn coù hai thöù: moät laø quaùn taøi saûn, hai laø quaùn nghóa baäc nhaát. Neáu quaùn taøi saûn thì caøng taêng theâm keát söû, coøn quaùn nghóa baäc nhaát thì döùt heát höõu laäu, trôû thaønh voâ laäu, cho neân noùi: Quaùn roài laïi quaùn nöõa. Phaân bieät baûn tính noù: Coù nhöõng ngöôøi taùnh haïnh khaùc nhau. Coù nhieàu coõi nöôùc neân khoâng phaûi chæ coù moät giaùo phaùp. Baäc Thaùnh phaân bieät moãi phaùp aáy, coù ngöôøi taâm yù toû ngoä, coù ngöôøi taâm yù khoâng toû ngoä, coù ngöôøi vöøa toû ngoä vöøa khoâng toû ngoä. Tính tình moãi ngöôøi khaùc nhau neân tænh ngoä coù mau chaäm. Theá neân baäc Thaùnh duøng ñaïo daïy baûo, sieâng naêng tu haønh, ñeâm ngaøy khoâng bieáng treã, cho neân noùi: Phaân bieät baûn tính noù.

Tính laáy ngaøy laøm ñeâm: Caùc loaøi chuùng sinh taùnh haïnh khaùc nhau, coù ngöôøi suy nghó coäi goác haïnh laønh, coù ngöôøi khoâng suy nghó coäi goác haïnh laønh. Goïi laø tính ngaøy laøm ñeâm. Thaân baùu hoaïi, khoâng laâu: Veà taøi saûn ôû theá gian, theo phaùp thöôøng ôû ñôøi thì suoát ngaøy gom goùp roài cuõng phaûi hoaïi dieät, coøn taøi saûn caên laønh thì khoâng bao giôø hoaïi dieät. Theá neân luaät

baûn noùi: Neân ñoåi thaân khoâng quyù baùy laáy thaân quyù baùu, ñoåi taøi saûn khoâng quyù baùu laáy taøi saûn quyù baùu, ñoåi maïng soáng khoâng quyù baùu laáy maïng soáng quyù baùu, cho neân noùi: Thaân baùu hoaïi, khoâng laâu.

M Quaùn roài, khoâng quaùn nöõa Duø thaáy cuõng khoâng thaáy Nhö thaáy maø khoâng thaáy Quaùn maø cuõng khoâng thaáy. Quaùn roài, khoâng quaùn nöõa: Ngöôøi tu haønh suy nghó dieäu quaùn. Ngöôøi ñaéc ñaïo quaùn saùt bieát ngöôøi tu haønh aáy, cuõng khoâng coù dieäu quaùn ñeå suy nghó. Ngöôøi ñaéc ñònh coù hai loaïi: moät ngöôøi ñöôïc quaùn, moät ngöôøi khoâng ñöôïc quaùn. Laïi coù baäc Ñaïo sö quaùn saùt ngöôøi tu haønh, coù ngöôøi töông öng vôùi Thaùnh Ñeá, neáu khoâng suy nghó quaùn saùt roäng khaép thì khoâng töông öng vôùi Thaùnh Ñeá, cho neân noùi: Quaùn roài, khoâng quaùn nöõa. Quaùn maø cuõng khoâng thaáy: Coù nhieàu ngöôøi suy nghó tu taäp ñaïo haïnh, laïi quaùn saùt nhöõng vaät ôû ñôøi quaù khöù laâu xa, coù ngöôøi ñaït ñöôïc, coù ngöôøi khoâng ñaït ñöôïc. Moãi thöù ñeàu phaân bieät saùng toû, khoâng laãn loän, cho neân noùi: Quaùn maø cuõng khoâng thaáy.

M Theá naøo thaáy, khoâng thaáy? Sao noùi thaáy, khoâng thaáy? Vì ñaâu thaáy, khoâng thaáy? Nhôø ñaâu khôûi kieán chaáp? Theá naøo thaáy, khoâng thaáy: Haønh nhaân tu phaùp chaáp coù, laø phaùp thöôøng thanh tònh. Khoâng thaáy laø khoâng thaáy Khoå, Taäp, Dieät, Ñaïo, cho neân noùi: Thaáy, khoâng thaáy. Sao noùi thaáy, khoâng thaáy: Ngöôøi tu haønh chæ thaáy coù moät duyeân, coù ngöôøi duyeân theo saéc, coù ngöôøi duyeân theo saéc, thanh, höông, vò. Coù ngöôøi suy nghó, coù ngöôøi khoâng suy nghó, cho neân noùi: Vì sao noùi thaáy, khoâng thaáy. Vì ñaâu thaáy, khoâng thaáy: Nhö coù hai ngöôøi caùc haïnh ñaõ ñaày ñuû, coâng ñöùc veïn toaøn neân duø soáng trong sinh töû nhöng khoâng yeáu heøn, taâm muoán döùt boû keát söû, khoâng bò trôû ngaïi. Nhöng moät ngöôøi thì taâm yù thieân leäch neân khoâng ñaït ñöôïc roát raùo. Moät ngöôøi khoâng thaáy phieàn naõo ñeå döùt boû noù, moät ngöôøi thì khoâng thaáy mình ñang soáng trong voøng sinh töû, cho neân noùi: Vì ñaâu thaáy, khoâng thaáy. Nhôø ñaâu khôûi kieán chaáp: Nhôø phaùp Thaùnh hieàn maø töï thaáy nghóa xuaát ly, moïi caàu mong ñeàu ñaït keát quaû, khoâng coù gì trôû ngaïi, cho neân noùi: Nhôø ñaâu khôûi kieán chaáp.

M

Neáu nhö khoâng quaùn khoå

Thöôøng phaûi töï quaùn saâu

Giaûi thoaùt coäi nguoàn khoå

Goïi laø quaùn saùng maàu. Neáu nhö khoâng quaùn khoå: Nhö ngöôøi hoïc ñaïo khoâng thaáy khoå, khoâng, voâ thöôøng, voâ ngaõ, cuõng khoâng phaân bieät caùc haønh aám, neân bò ñoïa laïc. Töï quaùn söï nhô baån baát tònh trong thaân, töø ñaàu cho ñeán chaân, khoâng coù moät thöù naøo ñaùng ham meâ. Ta coù ngaõ veà ta, saéc coù ngaõ veà saéc, cuõng khoâng phaân bieät goác ngoïn cuûa saéc, cho neân noùi: Neáu nhö khoâng quaùn khoå, thöôøng phaûi töï quaùn saâu. Giaûi thoaùt coäi nguoàn khoå, goïi laø quaùn saùng maàu: Hieåu roõ nghóa khoå, khoâng, voâ thöôøng, voâ ngaõ. Thaân laø tai hoïa, ñaày daãy nhieàu thöù beänh. Ngöôøi tu haønh suy nghó,

yù khoâng roái loaïn, bieát roõ nguoàn goác sinh beänh. Thaân soáng taïm treân theá gian, hoïp thaønh bôûi boán ñaïi, töø voâ soá kieáp ñeán nay khoâng thaáy ñöôïc aùnh saùng röïc rôõ, ñoù laø do ngu si laàm meâ troùi buoäc. Ta nay ñaõ thoaùt khoûi, khoâng coøn gaây nhöõng nghieäp duyeân nöõa, cho neân noùi: Giaûi thoaùt coäi nguoàn khoå, goïi laø quaùn saùng maàu.

M

Ai khieán keû phaøm phu Khoâng thaáy goác caùc haïnh Do ñoù maø quaùn saùt Xua toái, thaáy aùnh saùng. Ai khieán keû phaøm phu, khoâng thaáy goác caùc haïnh: Theá gian môø mòt khoâng thaáy aùnh saùng röïc rôõ laø do ai taïo ra. Chuùng sinh cöù ñi luaån quaån khoâng bieát ñöôïc ñöôøng chaùnh. Hieän coù khoå veà aám, giôùi, nhaäp cuûa thaân boán ñaïi nhöng keû ngu thì ñaém nhieãm noù, khoâng tin laø tai hoïa. Hoï sinh khôûi taø kieán, caøng taêng theâm traàn lao. Coâng vieäc chính cuûa ngöôøi tu haønh laø töi quaùn saùt, ñeâm ngaøy suy nghó döùt boû keát söû. Xua tan boùng toái ñeå thaáy aùnh saùng röïc rôõ. Goác cuûa aùnh saùng röïc rôõ naøy, khoâng heà coù reã cuûa boùng toái. Ñoù laø do khoâng bieát Phaät, khoâng bieát Phaùp, khoâng bieát Tyø-kheo Taêng, cuõng khoâng bieát boán ñeá chaân nhö: Khoå, Taäp, Dieät, Ñaïo. Khoâng tu haïnh thanh tònh cuûa caûnh giôùi, cho neân noùi: Ai khieán keû phaøm phu khoâng thaáy goác caùc haïnh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.